

Király Júlia: Egy messzinek tűnő világ

Ajánlom ezt az írást osztálytársaimnak és tanárainknak (Tornyosi Nagy Éva osztályfőnök, kémia-biológia, Kővári Károly, Kavics matematika, dr Fényi András, Bandi bácsi magyar irodalom, Gyurkó Lászlóné francia nyelv, Polgár Gizella angol nyelv, Láng Galina és Tímár Károlyné orosz nyelv, Máthé Pál történelem, Lukin László osztályfőnökhelyettes ének, Kovács Ilma és Szabó B. András testnevelés, Marsovszky Endre képzőművészet, Genzwein Ferenc igazgató)

Neumann Attilával megbeszéltük előre – én beszélek az iskoláról, Attila „Kavics tanár úrról”, leírjuk, átolvassuk, egyeztetjük – és persze mindez nem történt meg, és most itt állunk előttetek kicsit zavartan, de mégis hálásan, hogy mi szólalhatunk meg nevetekben is. Bolyongtunk az elmúlt órában az ismerős-ismeretlen folyosókon, lépcsőházakban, láttunk ismerősnek tűnő arcokat, „mintha tanított volna minket?” – majd rájövünk, hogy alattunk végzett három évvel. Régen jártunk ide, közel 40 éve. Akkor még nem tudtuk, hogy egy különleges szigetre keveredtünk, egy védett, saját szabályai szerint élő szigetre, ahol a minőség, az egyéniség, a szabadság mindig érték volt.

A Fazekas szelleme velünk maradt. Tanáraink nem csak szakmájukat tudták (és nem akármilyen színvonalon!), hanem igazi tanáregyéniségek voltak. Egy Tanár több mint a megbízható szakmai, mesterségbeli tudás. Egy Tanár kihagyhatja a tananyag kétharmadát, elfelejthet osztályozni, lehet igazságtalan. Ha Tanár, akkor egyénisége úgymint átsüt mindenben – a legunalmasabb anyagon is. És ordíbalhat és csapkodhat, vagy lehet halk és motyogó – teljesen mindegy, ha egyénisége van, ha valamit közölni akar, ha valamit fontosnak tart, amit át akar adni – akkor szinte esetleges, hogy ezt milyen „tantárgy” keretében teszi. Nem attól Tanár valaki, mert goromba, találkoztam én szelíd tanárokkal is, de inkább legyen goromba, de valamit akaró egyéniség, mint „színtelen, szagtalan, íztelen”, azaz semmilyen. A Fazekas tanárai mertek színesek lenni egy korban, amikor a „szürke” volt a meghatározó szín, és csak kevesen mertek ebből kiválni. Ők mertek – és ezzel példát adtak.

Kavicstól, akiről Attila fog részletesebben szólni, megtanultuk, egy problémának soha nem csak egyetlen biztos megoldás van – van, aki mindig az intuícóra fog építeni, van akinek sokkal fontosabb a biztos eszköztár, az ismert szerszámok megbízható kezelése. A megoldáshoz sokféle úton el lehet jutni és mindenkinek azt kell választani, ami lelkivilágának, alkatának a legjobban megfelel. Ennek megtalálásához türelem kell – Kavics pedig maga volt a türelem. Mindig volt türelme kivárni, míg megtaláltuk, míg mindegyikünk megtalálta a maga esetleg nehézkes, lassú módján „a” megoldást. Tandori kérdésére „Ki szedi össze váltott lovait, / ha elhulltak, ki veszi a nyakába? / ki teszi meg még egyszer az utat /értük, visszafelé, hiába?” – Kavics volt az élő válasz. Akinek mindig volt ideje az elhullott értékek összegyűjtésére. A türelem, a tolerancia az az érték, amiről nem mondhatunk le. A hétköznapi szinten: „türelmes” ország, a konfliktusokat nem erőszakkal megoldó, a sokféleséget befogadó ország. Olyan ország, ahol kevesebb a félelem, az ellenségeskedés, a dogmatizmus, a gyűlölet, a fanatizmus. A toleráns ország csak olyan lehet, amelyik a demokrácia valamely formáját választja, mert a demokrácia az út az alternatívák közötti erőszakmentes választáshoz. Az a demokrácia, ahol otthon van a tolerancia

számunkra a Fazekas volt. Engedjék meg, hogy itt még egy nevet említsek abból a sok-sok névből, amit egyesével fel kellene sorolnunk: Genzwein Ferenc nevét. Genzwein igazgató úr, aki néhány éve hunyt el, ennek a toleráns demokratikus értékteremtésnek a prókátora volt. Miközben mi keményen küzdöttünk erős, néha engesztelhetetlennek tűnő személyiségével tán észre sem vettük, hogy Kavics és számos más tanár idehívásával, olyan tanárok be- és elfogadásával akivel egyáltalán nem biztos, hogy azonos volt a világnézetük, az értéknek, a toleranciának és a demokráciának olyan példáját adta - amivel ez a Fazekas nevű intézmény különleges szigetté vált. Egy szürke és antidemokratikus korban. És ez az üzenet ma is érvényes.

Ezt az értéket nem engedhetjük elveszni. Amikor arról olvasunk, hogy meg akarják szüntetni az elitképzést, el akarják venni a Fazekastól a sajátos lényegét (például a felvételi versenyvizsgát „a la Fazekas”) akkor közösen kell „nemet” mondanunk politikai hovatartozástól, hittől, társadalomban betöltött szereptől függetlenül. Mert mi tudjuk mit jelent az érték, a minőség. A Fazekas százéves születésnapján nem az a fontos, hogy belőlünk mi és hogyan lett, mekkora a mai hírünk, nevünk, hiszen holnapra mindnyájunkat elfelejtene - hanem az, hogy miért van jelentősége annak, hogy „Fazekasok voltunk”. Fazekasnak lenni annyit jelent, hogy mindent megkaptunk, amit iskolától kapni lehet: tanárokat, akik még egyéniségek voltak, tudást, ami még ma sem évül el, társakat, akikkel 35 év után is szinte teljes létszámban találkozunk. A Fazekasban a minőség volt a hívó szó. A minőséggel együtt járt, hogy Tanáraink nem csak matematikát, magyart vagy kémiát tanítottak, hanem távlatot nyitottak egy ma néha nagyon messzinek tűnő világra, amiben otthon van tudás, kultúra, műveltség, tolerancia, emberség, hazaszeretet. Nekünk ez a Fazekas. És megtartjuk a következő 100 évre is.

2011. szeptember 30.